



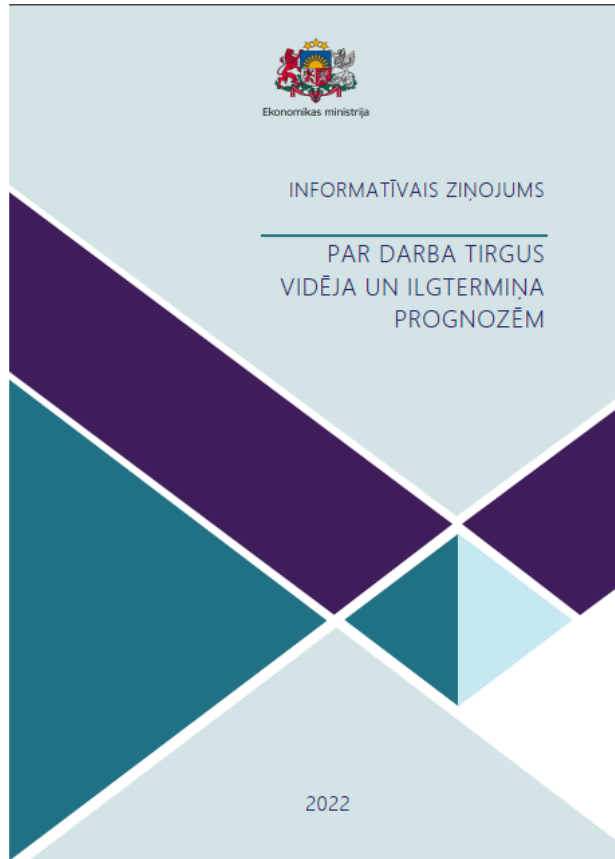
Ekonomikas ministrija

# **DARBA TIRGUS PROGNOZES LĪDZ 2040. GADAM**



Ekonomikas ministrija

## 2022. GADA VIDĒJA UN ILGTERMIŅA DARBA TIRGUS PROGNOZES



- Darba tirgus prognozes sagatavotas vidēja termiņa periodam līdz 2030. gadam un ilgtermiņa periodam līdz 2040. gadam
- Prognozes balstītas uz ekonomikas izaugsmes mērķa scenāriju - ietver vidēja un ilgtermiņa ekonomikas struktūrpolitikas uzstādījumus, kas noteikti Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā „Latvija 2030” un Latvijas Nacionālajā attīstības plāna 2021.-2027. gadam projektā
- Atbilstoši mērķa scenārijam izstrādātas detalizētas demogrāfijas prognozes līdz 2060. gadam
- Prognozēs iestrādāta Covid-19 pandēmijas ietekme, kā arī ierobežotā apmērā esošās ģeopolitiskās situācijas izmaiņu ietekme – gan īstermiņa ietekme, gan iespējamie ilgtermiņa efekti
  - ➔ *2022. gada Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm* (drīzumā tiks publicēts EM mājaslapā: <https://www.em.gov.lv/lv/darba-tirgus-zinojums> )
  - ➔ Detalizētas prognozes un prognožu dati pieejami vietnē: <https://prognozes.em.gov.lv/>

*EM darba tirgus prognozes ir viens no instrumentiem, kas ļauj priekšlaicīgi paredzēt darba tirgus neatbilstību veidošanos nākotnē. Tās parāda iespējamās darba tirgus attīstības tendences un iespējamos riskus, saglabājoties esošai izglītības sistēmai un izglītības piedāvājuma struktūrai.*

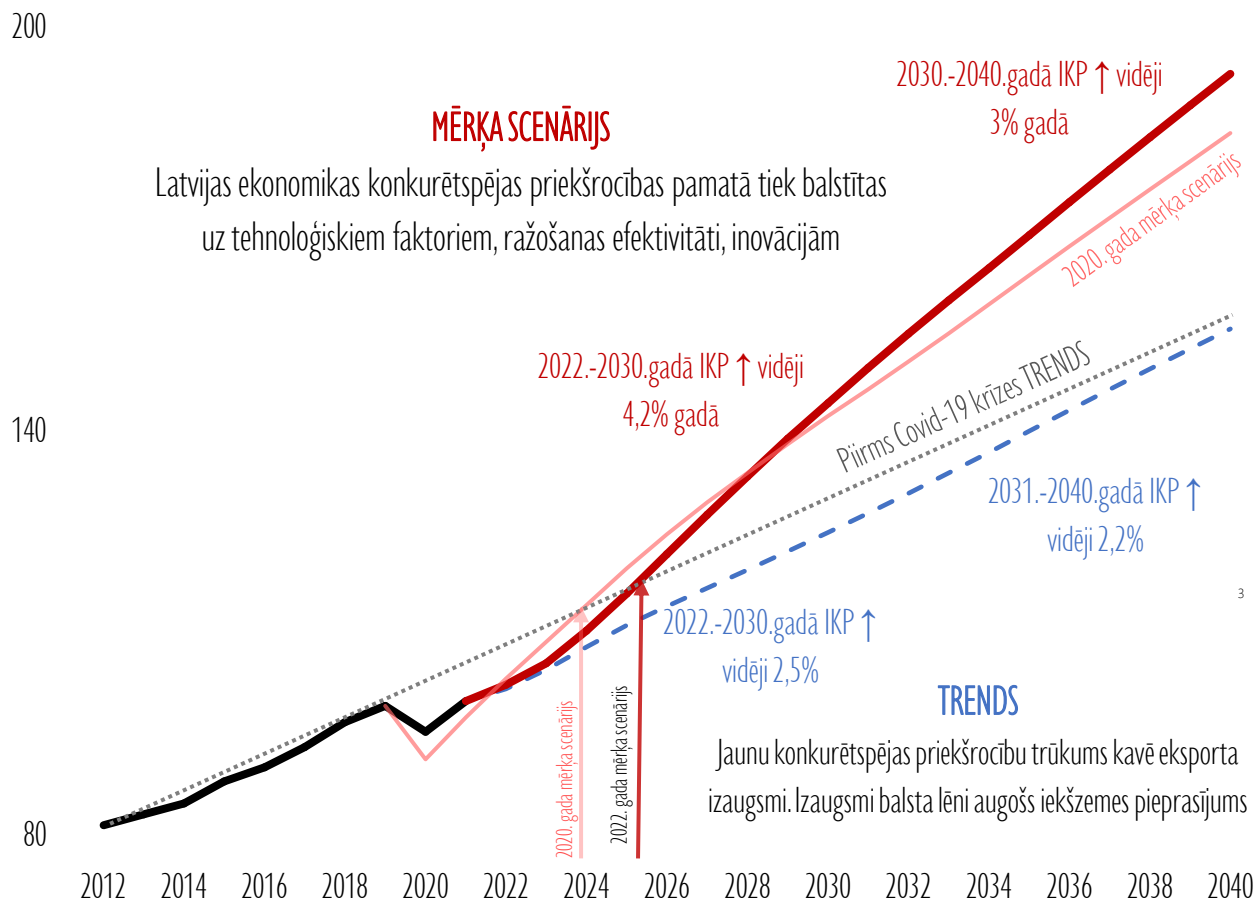


Ekonomikas ministrija

# EKONOMIKAS IZAUGSMES MĒRĶA SCENĀRIJS

## IKP

Salīdzināmās cenās, 2021.gads = 100

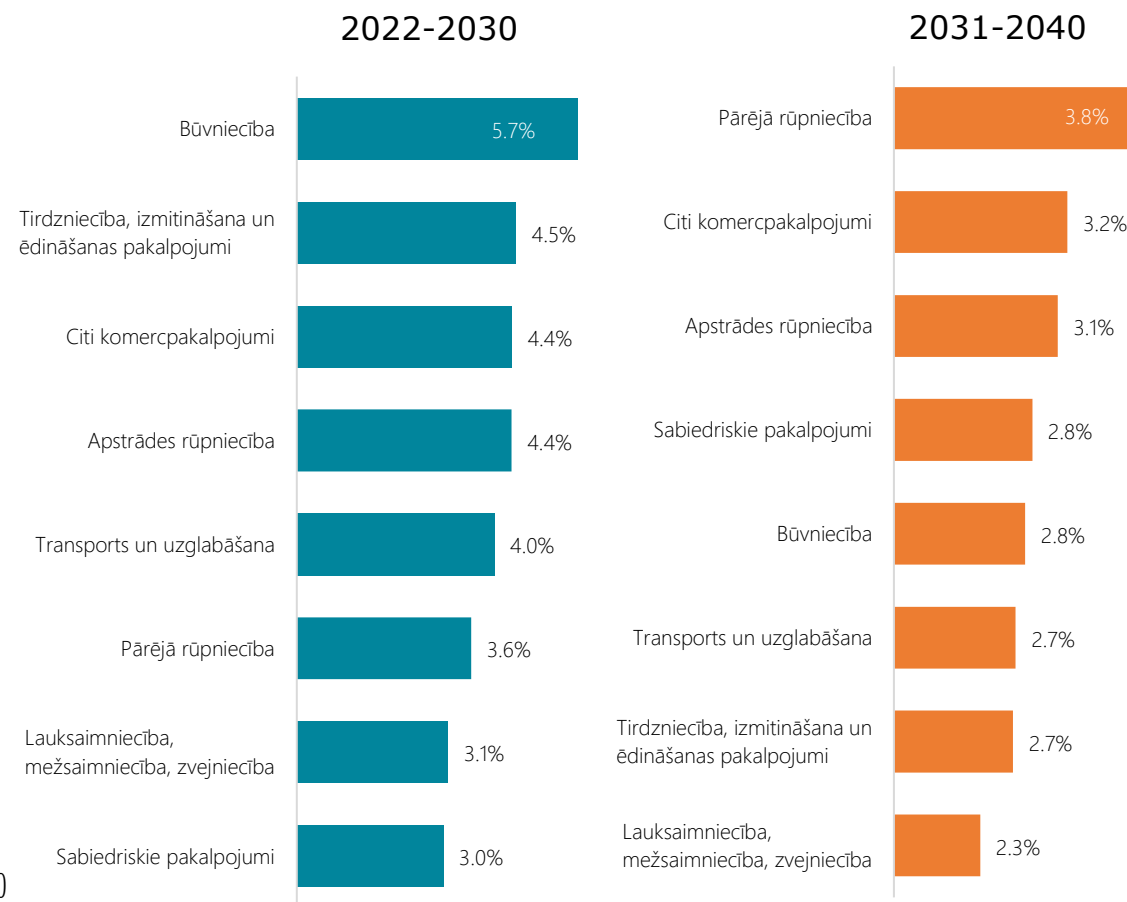


Avots: CSP, EM prognozes

Nemot vērā ģeopolitiskos izaicinājumus, atgriešanās pie pirms Covid-19 krīzes izaugsmes trenda var aizkavēties par 1-2 gadiem.

## Nozaru izaugsme

vidējais pieaugums gadā, procentos



# DARBASPĒKA PIEPRASĪJUMA IZMAIŅAS



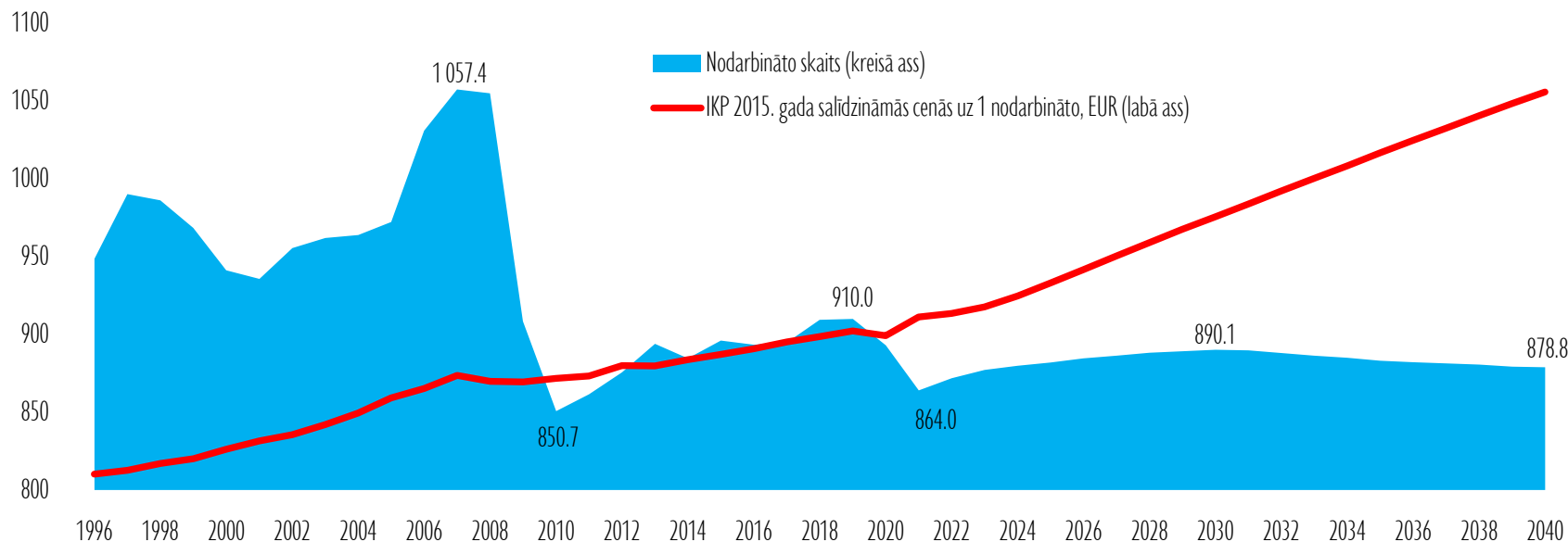


Ekonomikas ministrija

# EKONOMIKAS IZAUGSMI TURPINĀS BALSTĪT PRODUKTIVITĀTES PIEAUGUMS – NODARBINĀTO SKAITS TUVĀKAJOS GADOS VAR NEATGRIEZTIES 2019. GADA LĪMENĪ

## Nodarbināto skaits un darbaspēka produktivitāte

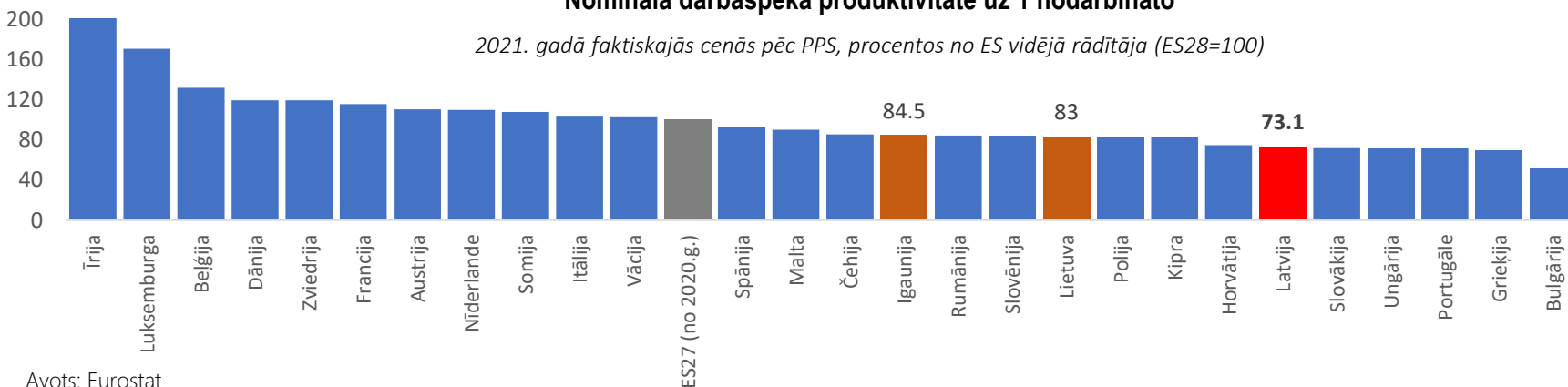
tūkstošos



Avots: CSP, EM prognozes

## Nominālā darbaspēka produktivitāte uz 1 nodarbināto

2021. gadā faktiskajās cenās pēc PPS, procentos no ES vidējā rādītāja (ES28=100)

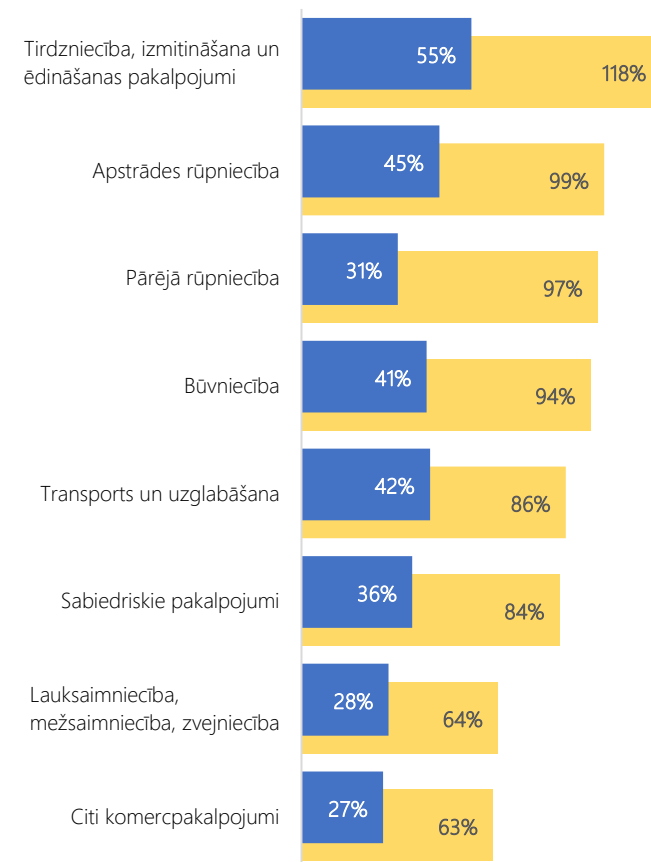


Avots: Eurostat

## Darbaspēka produktivitātes izmaiņas

pret 2021. gadu, procentos

■ līdz 2030. gadam    ■ līdz 2040. gadam



Avots: EM prognozes



Ekonomikas ministrija

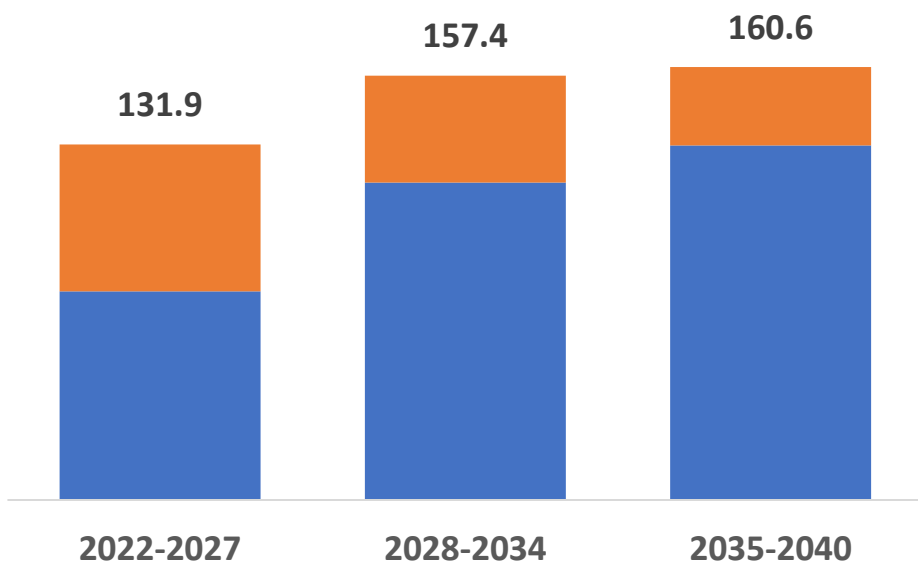
# GALVENĀS DARBA IESPĒJAS RADĪS AIZVIETOJOŠAIS PIEPRASĪJUMS

## Aizvietojošā darbaspēka pieprasījums pa profesijām līdz 2040. gadam

### Kopējās darba iespējas/vakanču skaits

tūkstošos

■ Jaunas darbavietas  
■ Aizvietojošais darbaspēka pieprasījums

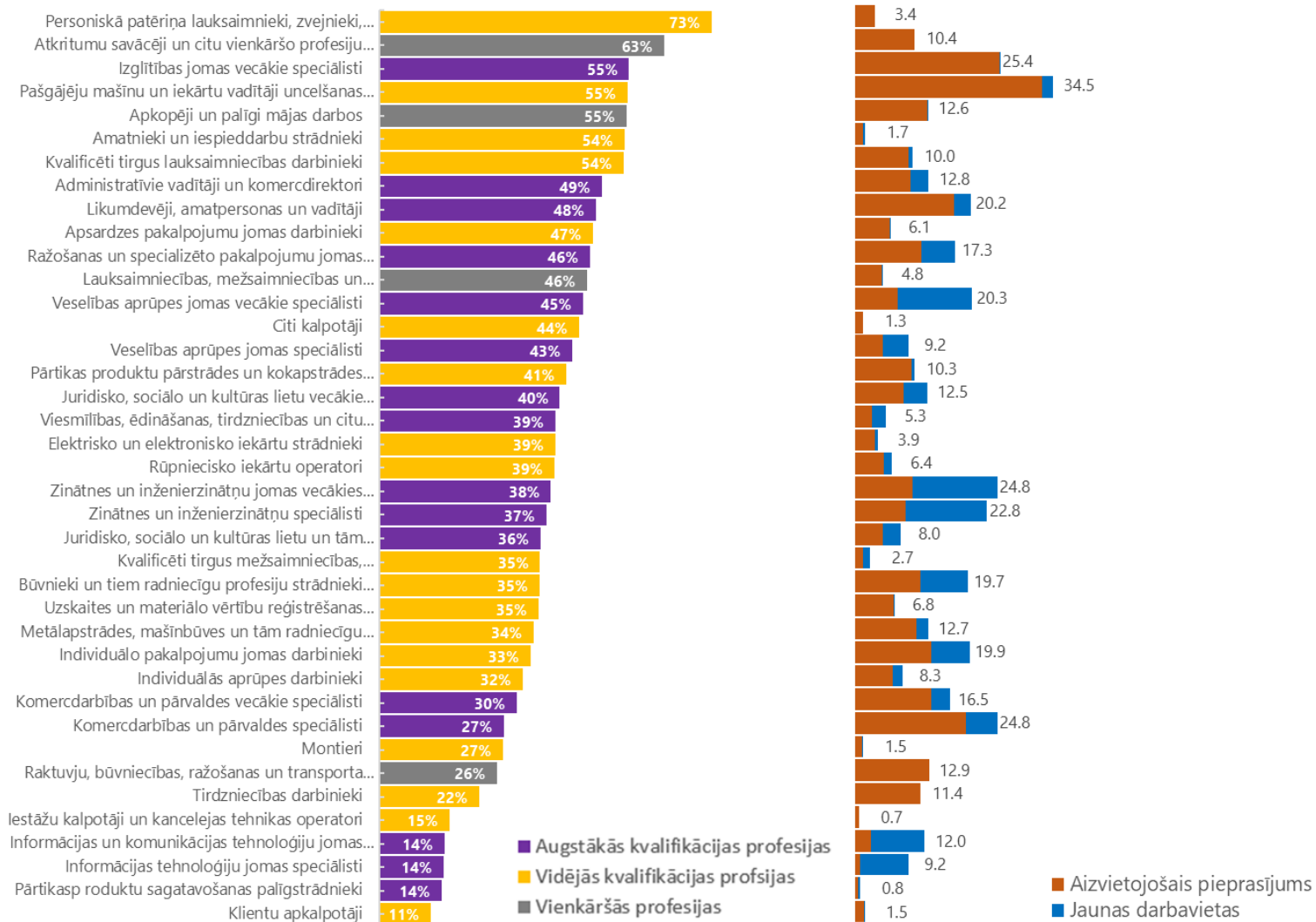


73% no visām vakancēm veidosies pateicoties aizvietojošajam pieprasījumam

Avots: EM prognozes

% no darbavietu skaita 2021. gadā

kopējās darba iespējas, tūkst. darbavietu





# DARBASPĒKA PIEPRASĪJUMA IZMAIŅAS NOZARU UN PROFESIJU GRIEZUMĀ

## Nodarbināto skaita izmaiņas 2030. gads pret 2021. gadu

Ekonomikas ministrija

Profesiju apakšgrupas (Latvijas profesiju klasifikācija)	Tautsaimniecības nozares (NACE)																Kopā profesijas
	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi; Administratīvo dienestu darbība (MNS)	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)	Būvniecība (F)	Izmīnāšana un ēdriņāšanas pakalpojumi (I)	Māksla, izklaide un apūta (R)	Veselība un sociālā aprūpe (Q)	Finanšu un drošināšanas darbības (K)	Apsūrādes rūpniecība (C)	Ieguves rūpniecība; Energo un ūdensapgāde; Alkoholu apsaimniekošana (BDE)	Operācijas ar nekustamo īpašumu (L)	Transporta un uzglabāšana (H)	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība (A)	Izglītība (P)	Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana (O)	Tirdzniecība (G)		
21 Zinātnes un inženierzinātņu jomas vecākie speciālisti	2665	1130	734	:	76	321	63	961	582	56	296	476	249	96	249		
31 Zinātnes un inženierzinātņu speciālisti	1041	227	1586	31	130	:	:	1248	942	15	1107	601	160	44	438		
71 Būvnieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	98	:	5879	:	:	-29	:	331	44	176	47	6	7	-17	39		
22 Veselības aprūpes jomas vecākie speciālisti	353	:	:	:	33	4468	:	:	:	:	:	101	313	243	668		
25 Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju vecākie speciālisti	52	4327	250	:	:	-27	126	71	6	:	123	:	25	-31	102		
51 Individuālo pakalpojumu jomas darbinieki	1553	13	12	3086	507	-746	:	-3	-1	100	154	-2	-204	-134	-79		
35 Informācijas tehnoloģiju jomas speciālisti	253	2531	35	:	392	:	:	171	52	:	138	:	61	90	201		
13 Ražošanas un specializēto pakalpojumu jomas vadītāji	121	266	764	:	220	-40	113	164	32	109	202	585	644	31	147		
26 Juridisko, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti	991	668	84	:	1252	-222	10	80	:	24	67	2	9	-470	12		
11 Likumdevēji, amatpersonas un vadītāji	1205	235	588	414	162	-72	61	40	1	221	26	8	-3	-317	-125		
32 Veselības aprūpes jomas speciālisti	657	:	:	:	71	881	:	:	:	:	:	6	223	74	373		
33 Komerccdarbības un pārvaldes (administrācijas) speciālisti	1292	645	241	122	83	-381	958	244	10	369	201	35	-82	-2115	441		
34 Juridisko, sociālo un kultūras lietu speciālisti	226	60	:	401	1432	-189	:	-15	:	:	3	:	205	-90	1		
12 Administratīvie vadītāji un komercdirektori	701	114	167	150	232	-112	180	137	53	152	120	37	3	-300	390		
72 Metālapstrādes, mašīnbūves un tām radniecīgu jomu strādnieki	145	:	382	:	49	-25	:	609	26	18	172	29	0	-13	148		
14 Vesmīlības, ēdināšanas, tirdzniecības un pakalpojumu jomas vadītāji	208	:	:	333	450	-6	:	4	:	9	:	:	:	-5	502		
62 Kvalificēti tirgus mežsaimniecības, zivsaimniecības darbinieki	15	:	:	:	:	:	:	23	4	:	:	705	:	:	:		
61 Kvalificēti tirgus lauksaimniecības darbinieki	164	:	:	:	:	:	:	8	:	:	:	395	-8	-4	1		
53 Individuālās aprūpes darbinieki	395	:	:	:	:	275	:	:	:	:	:	:	-217	6	74		
81 Rūpniecisko iekārtu operatori	27	4	:	:	15	-12	:	600	-97	4	-8	12	-13	-29	1		
74 Elektrisko un elektronisko iekārtu strādnieki	76	32	308	11	11	:	:	-42	-39	19	-13	-4	:	:	-21		
24 Komerccdarbības un pārvaldes vecākie speciālisti	953	493	210	51	144	-168	284	41	25	53	150	-10	-38	-2147	199		
82 Montieri	6	33	119	:	:	:	:	41	:	:	20	:	:	:	-3		
73 Amatinieki un iespieddarbu strādnieki	36	44	:	:	24	:	:	-11	:	:	13	15	2	:	6		
75 Pārtikas produktu pārstrādes un kokapstrādes strādnieki, apģērbu izgatavošanas un citi amatinieki un tiem radniecīgu profesiju strādnieki	60	:	86	114	22	:	:	41	-7	2	-8	-30	:	:	-160		
94 Pārtikasp roduku sagatavošanas palīgstrādnieki	:	:	:	233	:	-111	:	-7	:	:	:	:	-17	:	-52		
95 Ielu strādnieki un ielu pārdevēji	:	:	:	:	:	:	:	-6	:	:	:	:	:	:	-6		
44 Citi kalpotāji	:	5	:	:	:	:	:	-11	:	:	-26	:	-4	-97	-8		
83 Pašgājēju mašīnu un iekārtu vadītāji un mašīnu operatori	382	:	525	:	6	-319	3	-8	-47	17	-675	332	-6	-239	-247		
54 Apsardzes pakalpojumu jomas darbinieki	422	:	17	:	69	-50	0	-38	:	0	-44	-4	-33	-646	-40		
41 Iestāžu kalpotāji un kancelejas tehnikas operatori	4	-129	9	-13	:	-92	5	-83	-13	:	-127	-38	-16	-80	-251		
63 Personiskā patēriņa lauksaimnieki, zvejnieki, mednieki un vācēji	-35	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	1371	:	:	:		
92 Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības strādnieki	-10	:	-7	:	10	-24	:	:	-5	-9	:	1444	-28	:	:		
43 Uzskaites un materiālo vērtību reģistrēšanas darbinieki	59	91	42	9	53	-255	-3	-406	-27	-8	-354	-12	-10	-133	-731		
42 Klientu apkalpotāji	-135	-36	-20	20	-654	-448	-229	-9	-80	-5	-398	:	-77	-244	-221		
91 Apkopēji un palīgi mājas darbos	-146	2	-8	159	62	-478	-5	-151	-91	-73	-129	-42	-1204	-269	-312		
96 Atriktumu savācēji un citu vienkāršo profesiju strādnieki	-228	:	-56	-3	-11	-206	:	-105	-222	-636	-213	-101	-849	-105	-155		
23 Izglītības jomas vecākie speciālisti	2	:	:	:	66	-30	2	:	:	:	-3	-3	4228	-155	:		
93 Raktuvju, būvniecības, ražošanas un transporta strādnieki	-115	:	-1588	1	-2	-122	:	-2647	-501	-92	-575	-254	-309	-120	-2222		
52 Tirdzniecības darbinieki	-25	-9	-4	1	-4	-19	-15	-80	:	:	-63	:	:	:	-12637		

Kopā nozares

13469	10746	10353	5122	4901	1761	1552	1193	649	519	204	30	-5305	-5773	-13272
-------	-------	-------	------	------	------	------	------	-----	-----	-----	----	-------	-------	--------

Avots: EM prognozes  
: nav datu

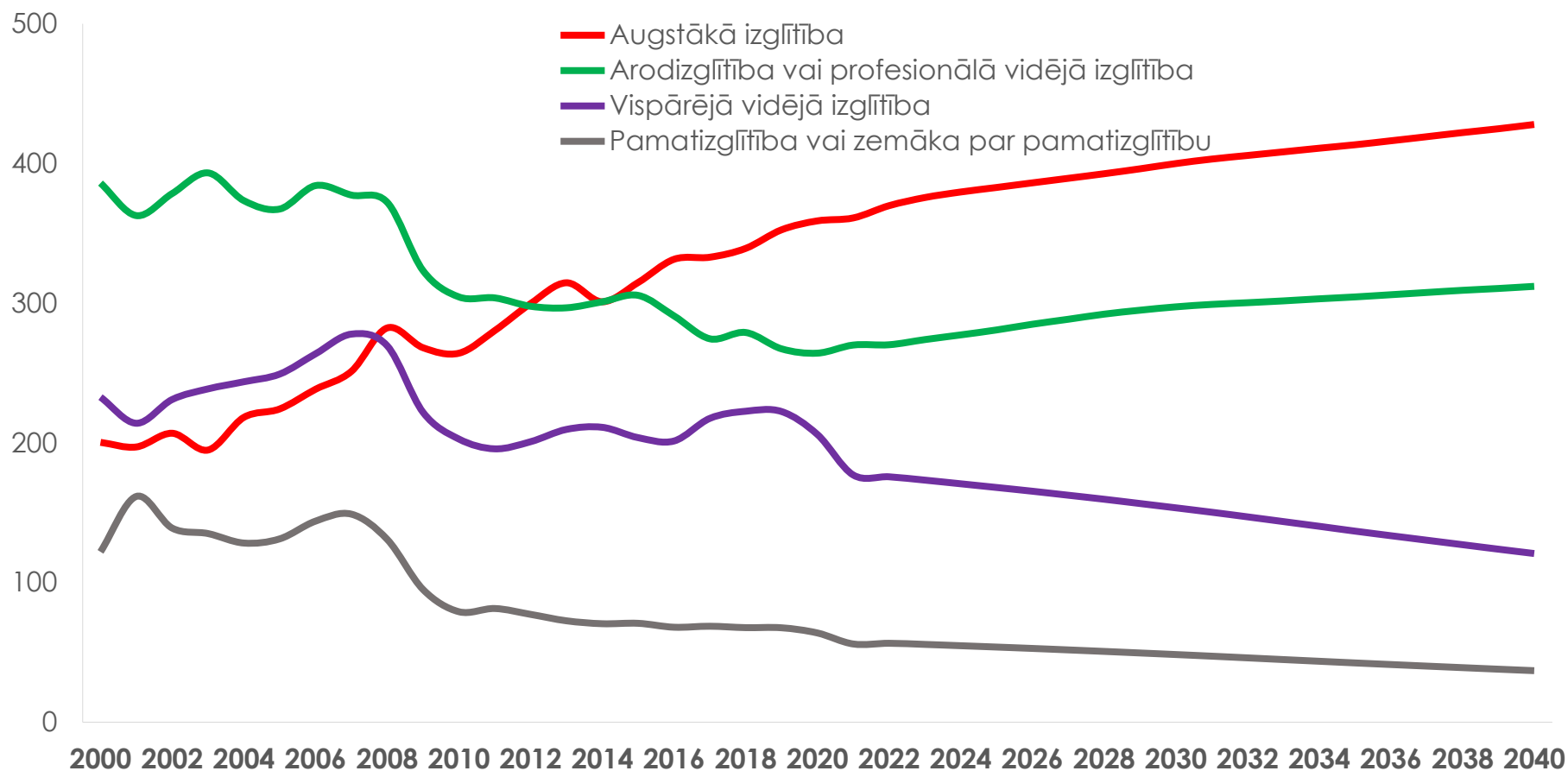


Ekonomikas ministrija

# PIEAUGS PIEPRASĪJUMS PĒC KVALIFICĒTA DARBASPĒKA AR AUGSTĀKO UN PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBU

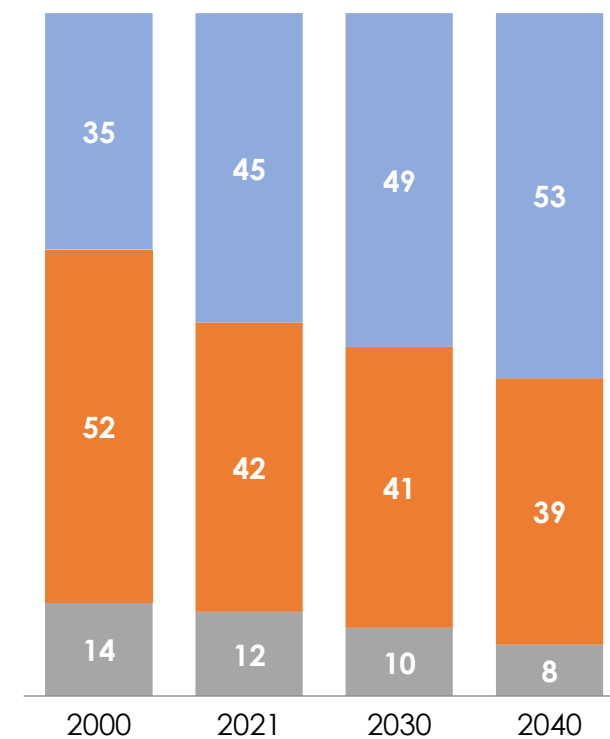
## Nodarbināto skaits pēc izglītības līmeņa

tūkstošos



## Nodarbināto sadalījums pēc profesiju kvalifikācijas līmeņa

tūkstošos



- Augstas kvalifikācijas darbavietas
- Vidējās kvalifikācijas darbavietas
- Zemas kvalifikācijas darbavietas

Avots: Centrālā statistikas pārvaldes dati, EM prognozes



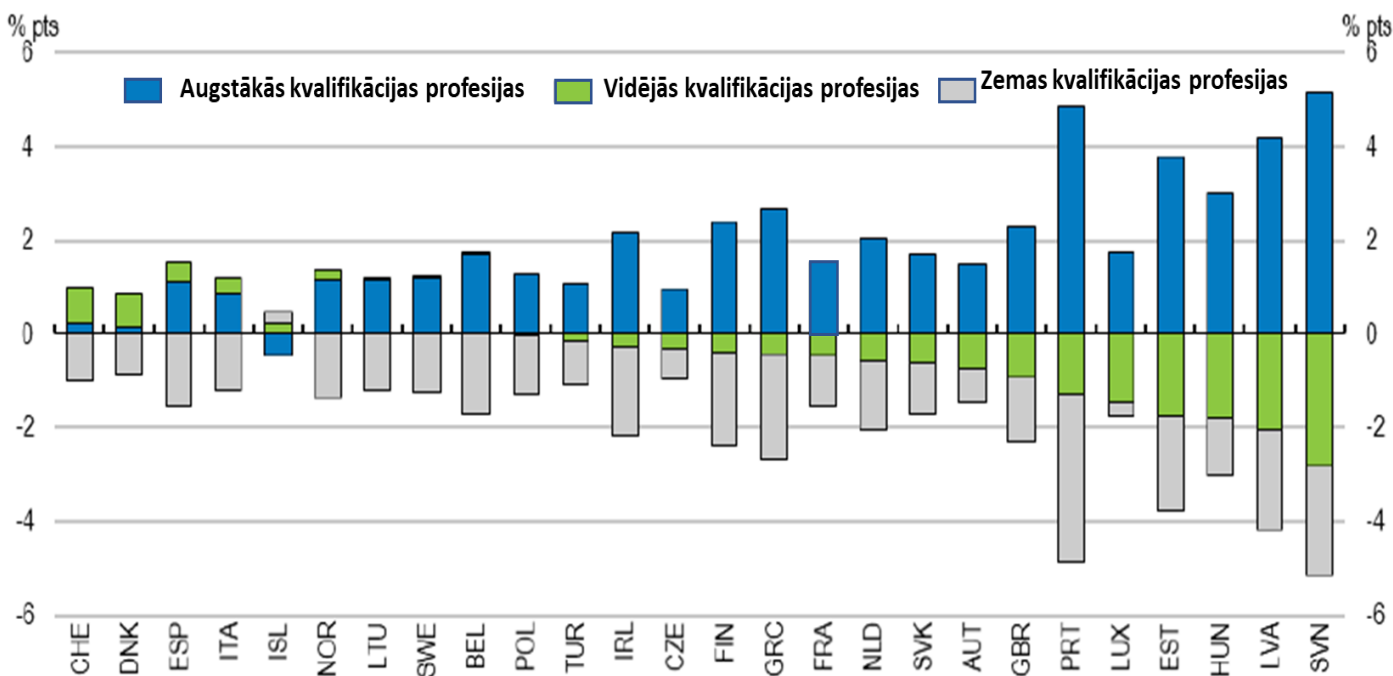


Ekonomikas ministrija

# COVID-19 KRĪZE IR PAĀTRINĀJUSI DARBAVIETU AUTOMATIZĀCIJU – VISBŪTISKĀK SAMAZINĀJIES DARBASPĒKA PIEPRASĪJUMS BEZ KONKRĒTAS SPECIALITĀTES UN PRASMĒM

Augstākās, vidējās un zemas kvalifikācijas profesijās nodarbināto īpatsvara izmaiņas OECD valstīs Covid-19 krīzes laikā

2020. gada 4. ceturksnis pret 2019. gada 4. ceturksni, procentpunkti



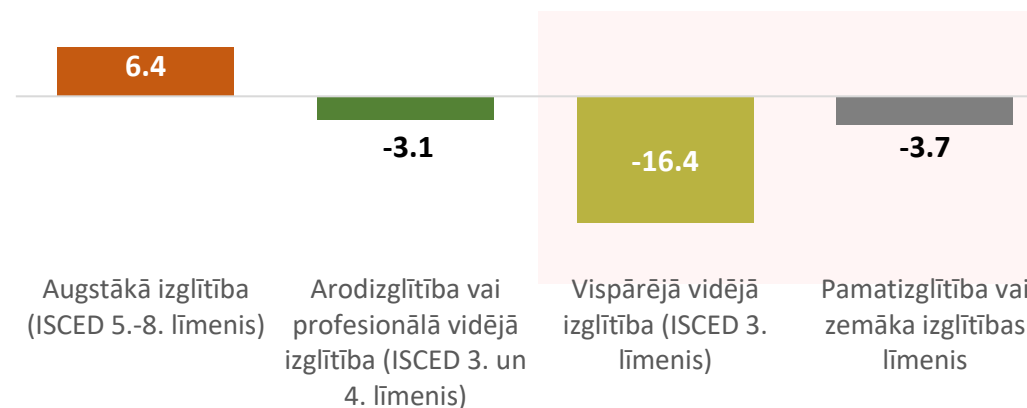
Avots: OECD, Eurostat

Darba iespējas augstākās kvalifikācijas speciālistiem, bet samazinājies pieprasījums pēc vidējās un zemas kvalifikācijas darbaspēka bez profesionālām prasmēm

Nodarbināto skaita izmaiņas pēc profesiju kvalifikācijas līmeņa  
2020. gads pret 2019. gadu, tūkstošos



Nodarbināto skaita izmaiņas pēc izglītības līmeņa  
2020. gads pret 2019. gadu, tūkstošos



Avots: CSP

# DEMOGRĀFIJAS PROGNOZES

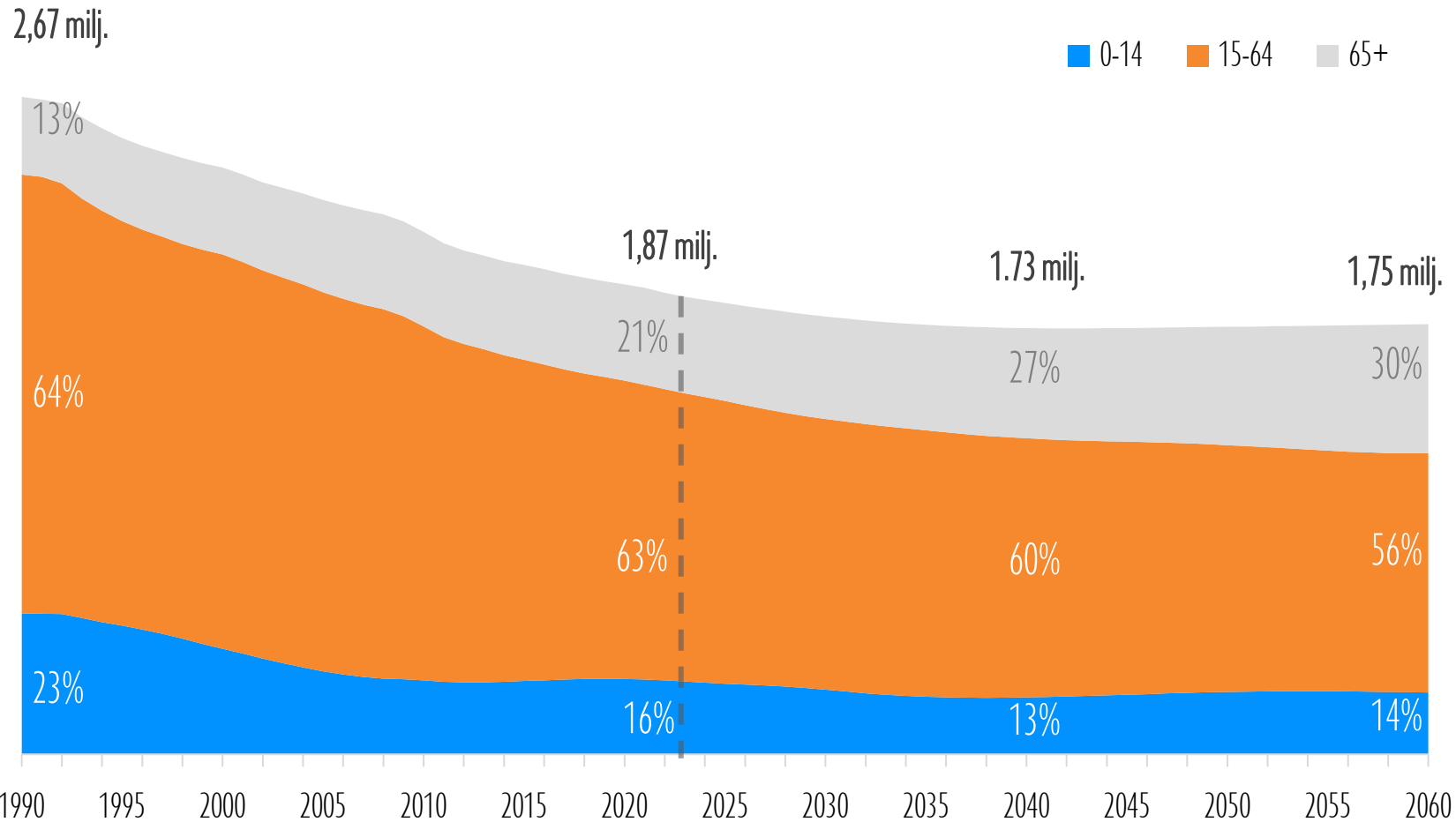




Ekonomikas ministrija

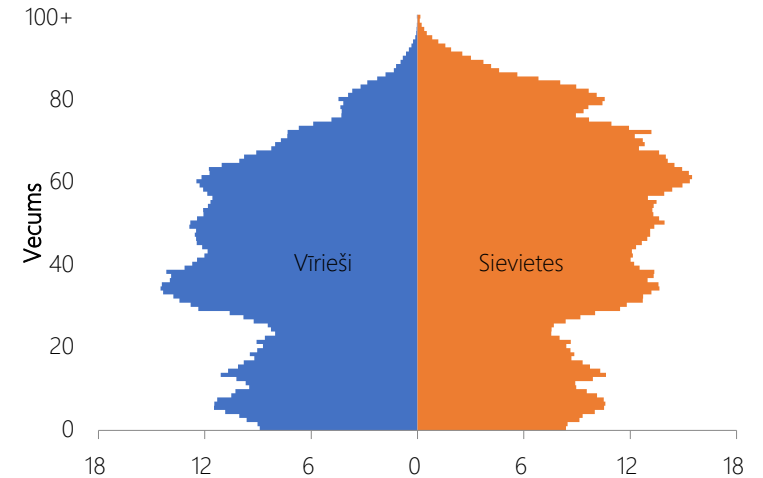
# DARBA TIRGU ARVIEN VAIRĀK IETEKMĒS DARBASPĒKA NOVECOŠANĀS

## Iedzīvotāju skaits, miljonus

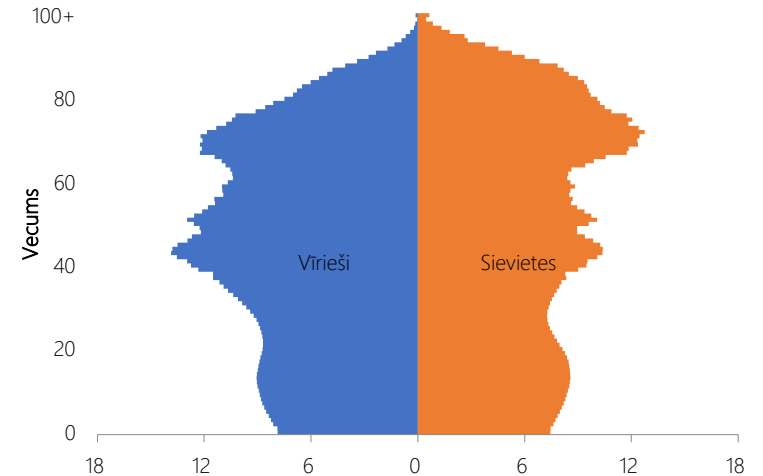


Avots: CSP, EM prognozes

## Iedzīvotāju skaits 2022. gada 1. janvārī, tūkstošos



## Iedzīvotāju skaits 2060. gada 1. janvārī, tūkstošos

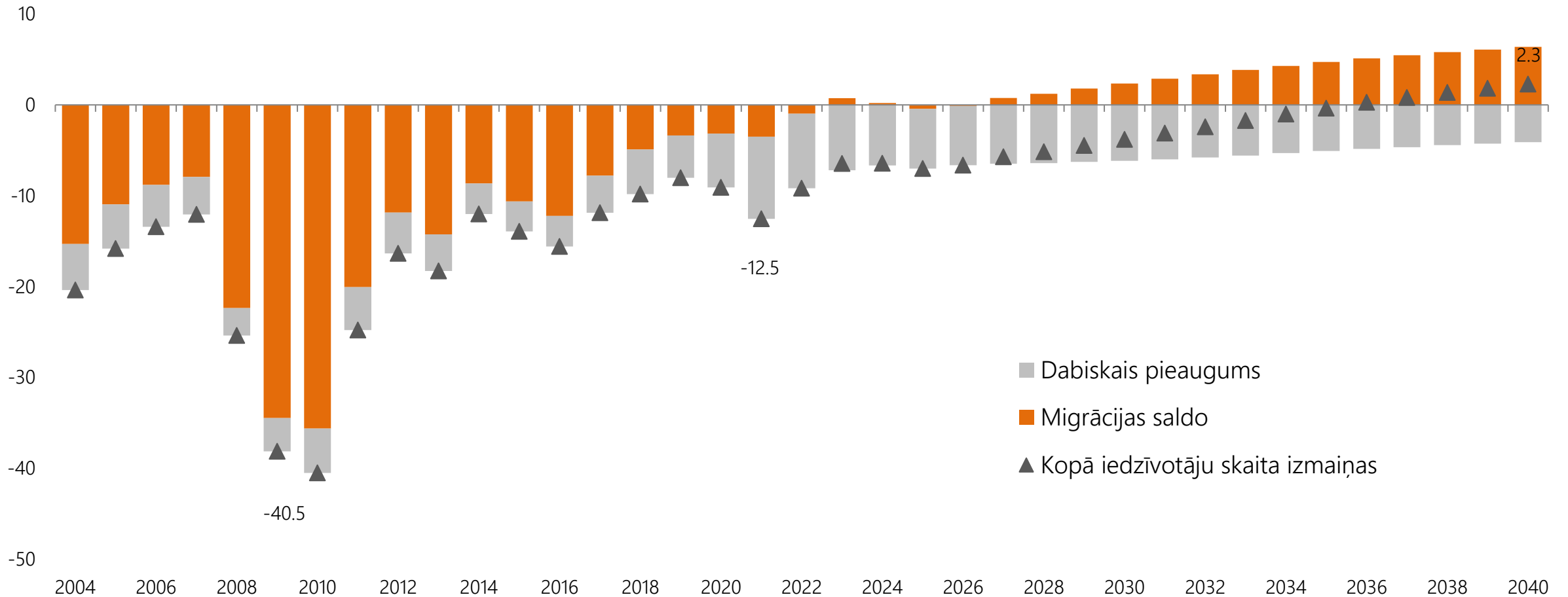




Ekonomikas ministrija

# IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Iedzīvotāju skaita izmaiņu ietekmējošie faktori  
*tūkstošos*



DARBASPĒKA  
PIEPRASĪJUMA UN  
PIEDĀVĀJUMA  
ATBILSTĪBA



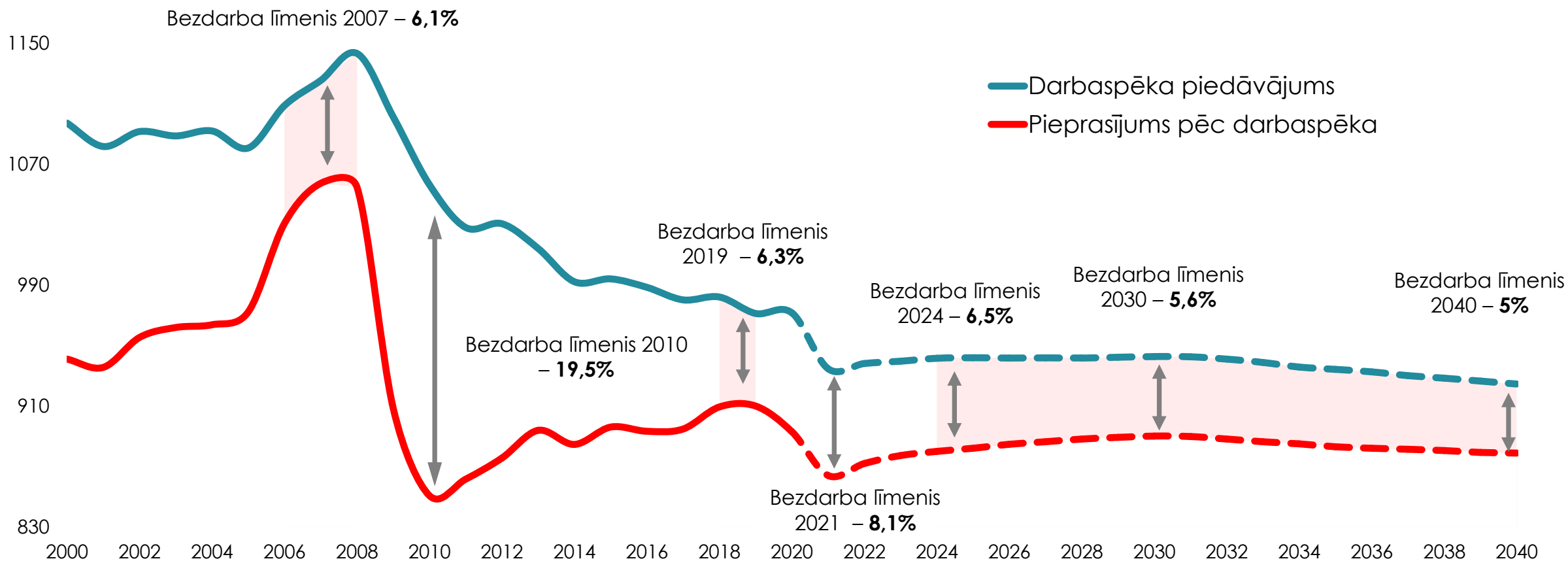


Ekonomikas ministrija

# DARBASPĒJĪGO IEDZĪVOTĀJU SKATA KRITUMS PALIELINĀS SPIEDIENU UZ DARBASPĒKA PIEDĀVĀJUMU - DARBASPĒKA NEPIETIEKAMĪBA VAR KĻŪT AKŪTA SĀKOT AR 2023./2024. GADU

## Darbaspēka pieprasījums un piedāvājums

tūkstošos



Demogrāfijas tendences turpinās uzturēt spiedienu darba tirgū gan vidējā, gan ilgtermiņā.

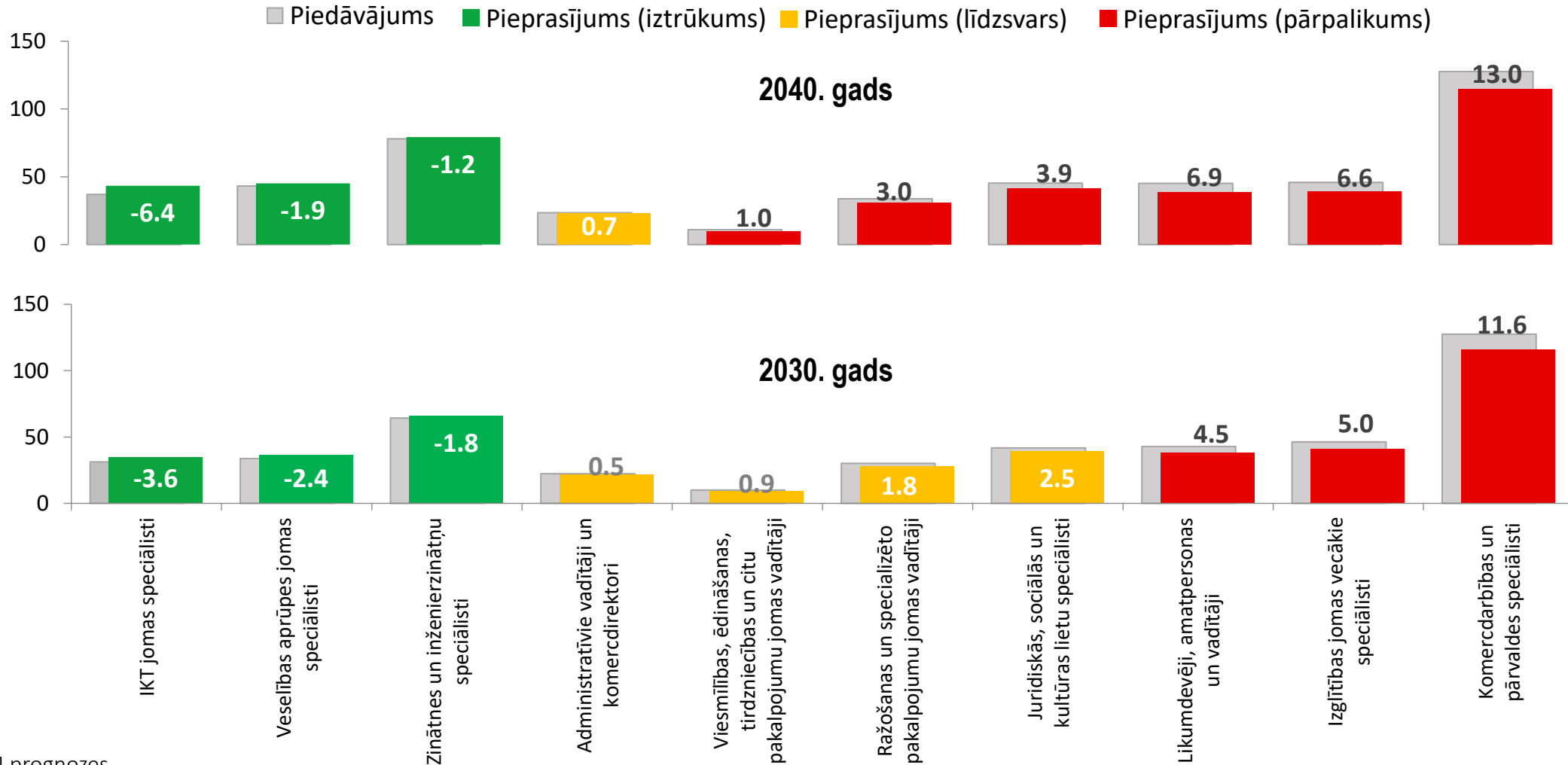


Ekonomikas ministrija

# DARBASPĒKA PIETIEKAMĪBA **AUGSTĀKĀS KVALIFIKĀCIJAS PROFESIJĀS**

## Darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma atbilstība

kreisā ass (darbaspēka pieprasījums/piedāvājums, tūkstošos), rādītāji kolonnās (piedāvājuma un pieprasījuma starpība, tūkstošos)





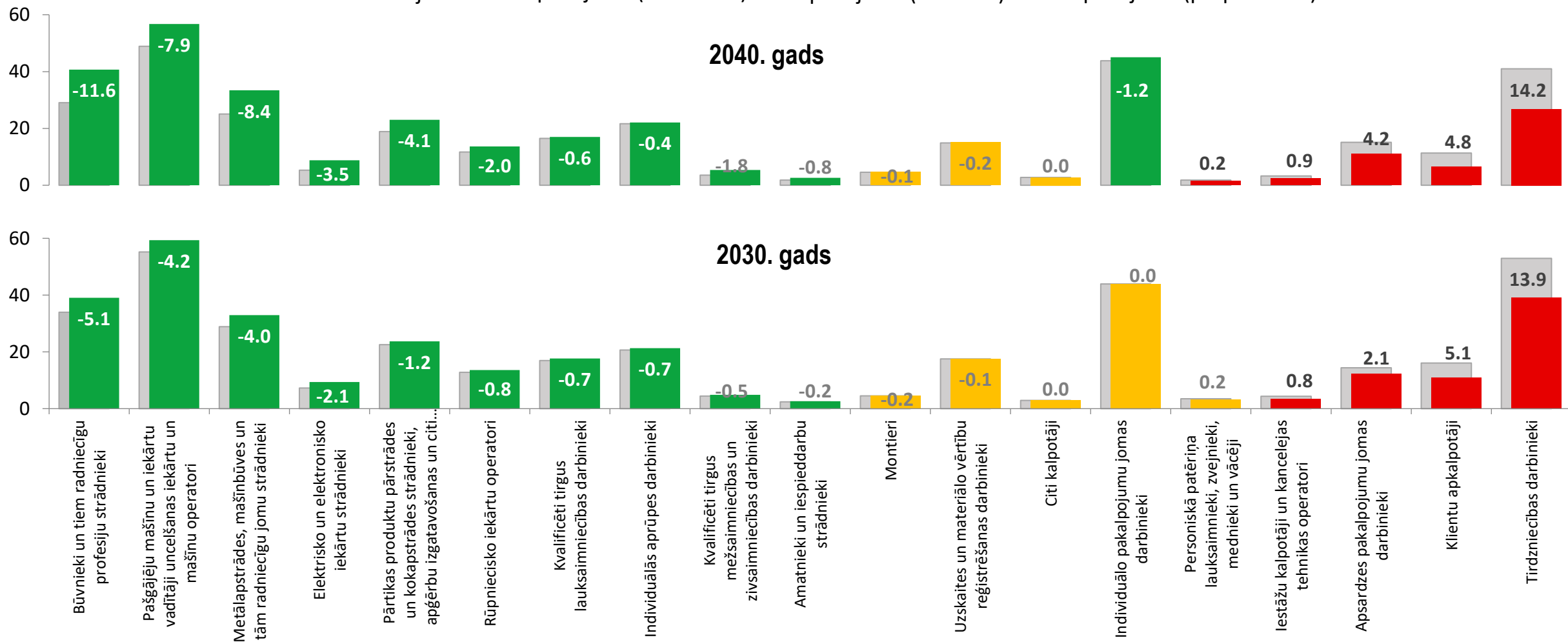
Ekonomikas ministrija

# DARBASPĒKA PIETIEKAMĪBA VIDĒJĀS KVALIFIKĀCIJAS PROFESIJĀS

## Darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma atbilstība

kreisā ass (darbaspēka pieprasījums/piedāvājums, tūkstošos), rādītāji kolonnās (piedāvājuma un pieprasījuma starpība, tūkstošos)

■ Piedāvājums ■ Pieprasījums (iztrūkums) ■ Pieprasījums (līdzsvars) ■ Pieprasījums (pārpalikums)







Ekonomikas ministrija

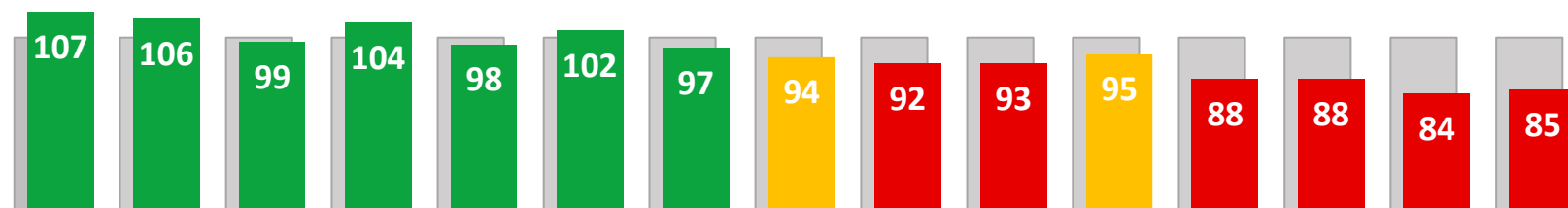
# DARBASPĒKA PIETIEKAMĪBA UN SAGAIĀMAIS VAKANČU SKAITS TAUTSAIMNIECĪBAS NOZARĒS

## Darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma attiecība

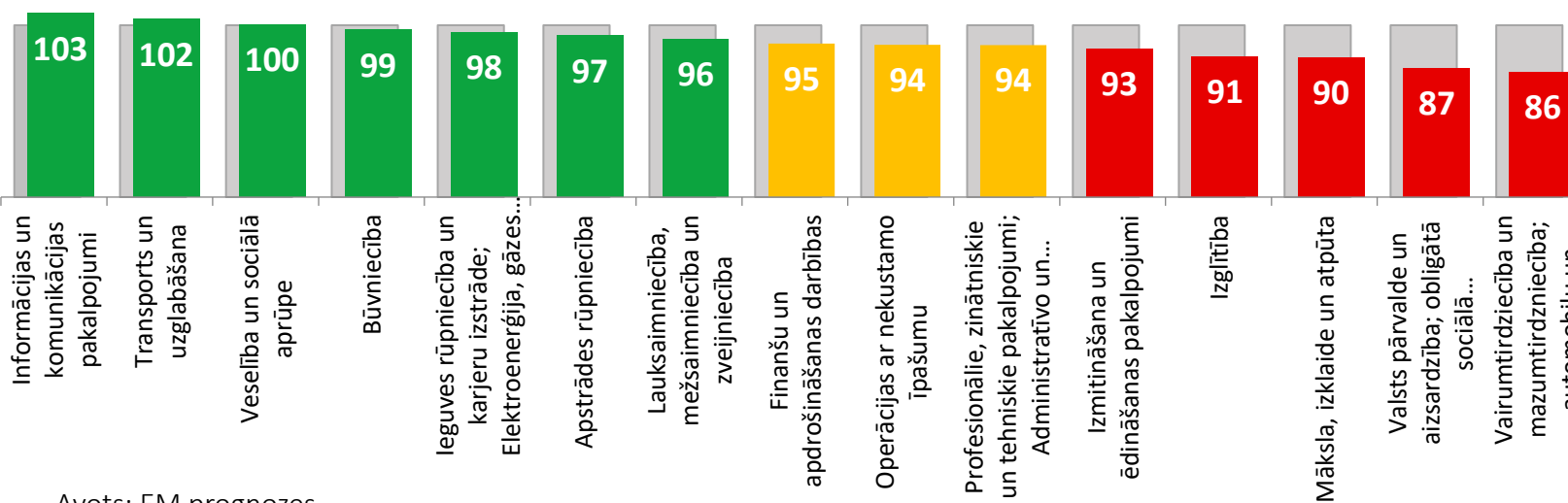
procentos, pieprasījums pret piedāvājumu (piedāvājums= 100, rādītājs >100= darbaspēka pieprasījums pārsniedz piedāvājumu)

■ Piedāvājums ■ Pieprasījums (iztrūkums) ■ Pieprasījums (līdzsvars) ■ Pieprasījums (pārpalikums)

### 2040. gads



### 2027. gads



Avots: EM prognozes

## Sagaidāmais vakanču skaits tautsaimniecības nozarēs

kopējais prognozētais vakanču skaits periodā sākot ar 2022. gadu, tūkstošos

■ līdz 2030. gadam ■ līdz 2040. gadam



Avots: EM prognozes



Ekonomikas ministrija

# IZGLĪTĪBAS PIEDĀVĀJUMS UN DARBA TIRGUS DISPROPORCIJAS

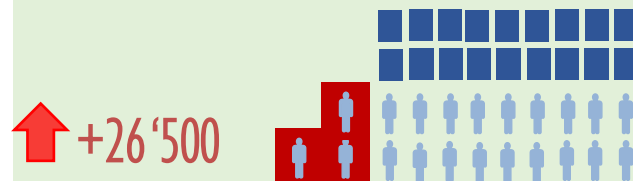
Darbaspēka prognozes 2030.gadam, absolventi 2021.gadā

Darbaspēka pārpalikums

Absolventi

Darbaspēka iztrūkums

2020. gada prognozes  
**+21'800**

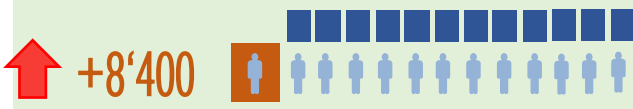


STEM augstākā izglītība  
2735



2020. gada prognozes  
**-19'400**

2020. gada prognozes  
**+5'000**

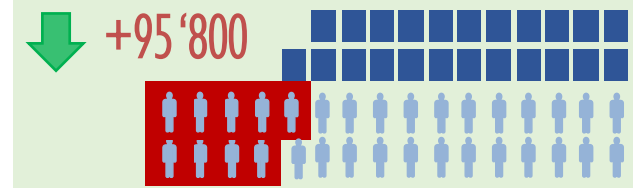


Sociālās un humanitārās zinātnes  
6 415

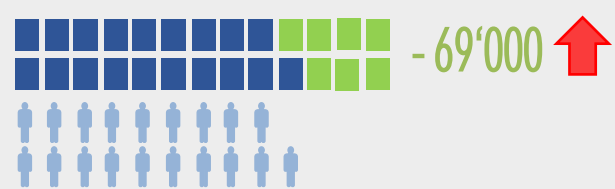
Pārējā augstākā izglītība  
5 557

2020. gada prognozes  
**-53'100**

2020. gada prognozes  
**+97'500**



Vidējā profesionālā izglītība  
6 317



Neturpina mācības pēc pamata un vidējās vispārējās izglītības  
4 381\*

■ darba vietas  
♀ darbaspēks



Ekonomikas ministrija

# TOP 20 IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU GRUPAS AR LIELĀKO PROGNOZĒJAMO DARBASPĒKA IZTRŪKUMU 2030. GADĀ\*

## Augstākā izglītība



## Arodizglītība un profesionālā vidējā izglītība





Ekonomikas ministrija

# KOPSAVILKUMS

- ✓ Latvijas tautsaimniecība ir spējusi pielāgoties Covid-19 pandēmijas radītajiem izaicinājumiem, tomēr atsevišķu nozaru atgūšanās var būt ilgstoša. Vidējā termiņa ekonomikas izaugsmi var kavēt nenoteiktība ģeopolitiskajā situācijā - īstermiņā situācija darba tirgū saglabāsies nogaidoša
- ✓ Iedzīvotāju skaita lejupslīde laika periodā līdz 2040. gadam kļūs lēnāka, tomēr turpināsies sabiedrības novecošanās un samazināsies darbspējīgo iedzīvotāju skaits, kas ietekmēs kopējo darbaspēka piedāvājumu un uzturēs spriedzi darba tirgū
- ✓ Nodarbināto skaits tuvākā nākotnē var neatgriezties pirms Covid-19 krīzes līmenī - ekonomikas izaugsme būs balstīta uz produktivitātes pieaugumu, bet galvenās darba iespējas radīs aizvietojošais pieprasījums.
- ✓ Gan vidējā, gan ilgtermiņa palielināsies augstākās kvalifikācijas darbavietu īpatsvars, kā arī pieaugs pieprasījums pēc kvalificētiem speciālistiem ar profesionālo izglītību
- ✓ Atbilstoši vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozēm, paredzamas šādas būtiskākās darba tirgus disproporcijas:
  - iztrūkums pēc augstākās kvalifikācijas dabaszinātņu, IKT un inženierzinātņu speciālistiem;
  - augstākās kvalifikācijas darbaspēka pārpalikums ar izglītību sociālās, komerczinātnēs un humanitāras zinātnēs;
  - iztrūkums pēc darbaspēka ar profesionālo vidējo izglītību.
  - darbaspēka pārpalikums ar vidējo vispārējo izglītību, pamatizglītību un zemāku izglītības līmeni.
- ✓ Darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma neatbilstības var palielināt darba tirgus reģionālās atšķirības



Ekonomikas ministrija

# Paldies!



<http://prognozes.em.gov.lv>



 @EM\_gov\_lv,

   /ekonomikasministrija

 [www.em.gov.lv](http://www.em.gov.lv)

 Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, Latvija

 +371 67013100

 [pasts@em.gov.lv](mailto:pasts@em.gov.lv)